

ST-TROPEZIN IMUSSA

1 Saint-Tropez viiden miljoonan turistin idylli

Pieni idyllinen kalastajakylä lahdenpohjukassa kuin odottamassa löytäjänsä. Sellainen oli St-Tropez vielä 1950-luvulla, kun muodikas nuori elokuvaväki ihastui kaupunkiin Birgitte Bardotin jalanjäljissä. Nykyisin siellä pistäytyy viisi miljoonaa turistia vuosittain.

Historia. St-Tropezin syntyhistoria johdetaan legendaan keisari Neron sadanpäämiehestä, joka kääntyi kristityksi. Hänet tapettiin keisarin käskystä ja Torpes-niminen marttyyri pistettiin Italiassa veneeseen pää ruumiista irrallaan.

Matkatovereiksi varustettiin kukko ja koira hoitamaan viimeistä palvelusta. Vene ajautui rantaan nykyisen St-Tropezin kohdalla mutta eläimet eivät olleet koskeneet ruumiiseen.

Italiaan kytkeytyvän syntyhistorian ovat ilmeisesti punoneet 1400-luvulla Genovasta tulleet asukkaat. He saivat hävitetyn kaupungin kukoistamaan, koska sille myönnettiin veroetuja. Kaikkia Välimeren rantakaupunkeja on vuosisatojen aikana kohdannut tuho moneen kertaan: jos eivät iskeneet mereltä tulleet viholliset, tuli rutto ja tappoi asukkaat.

Perinnejuhlat. Yhä edelleen 1400-luvun lopulta jatkuneen perinteen mukaan 16.-18. 5. kannetaan St Tropezin puista patsasta kylän läpi kulkuessa. Toinen vastaava juhla pidetään kesäkuussa. Sillä muistetaan onnistunutta Espanjan hyökkäyksen torjuntaa 15.6. 1637. Bravadeksi kutsuttua kulkuetta johtaa kylän kapteeni ja osanottajat ovat pukeutuneet aikakauden asuihin.

BB:n ja eliitin kaupunki. ”Jumala loi naisen” sinetöi St-Tropezin kohtalon. Roger Vadimin ohjaama kulttielokuva vuodelta 1956 on osin kuvattu kaupungissa, jossa BB pyöri niin tosielämässä kuin filmissäkin miehiä hurmaten ja ärsyttäen.

Eläinaktivistiksi ryhtynyt Bardot (syntynyt 1934) asuu edelleen Tropezissa ja hänen jäljillään kaupunkiin on tungeksinut vuosikymmeniä yhä uusia miljoonia löytäjiä. Tosin matkailusesongin ulkopuolella Tropez on edelleen pikkukaupunki, jonka kadut kiertelee varsin nopeasti, mutta heinä- ja varsinkin elokuu ovat St Tropezissa kansainvälisen eliitin juhlaa.

Silloin näyttäytymässä poikkeavat niin Ranskan presidentit kuin viihteen maailman tähdet. Yöelämä kukoistaa sataman ympärillä. Supersuuret jahdit eivät ole purjehtimista vaan juhlimista varten. Meteliä ja iloa riittää muuallekin. Paparazit juoksevat tähtien perässä.

Lempinimi merkitsee liikaa. Asukkaat kutsuvat kaupunkiaan nimellä St Trop. Trop

tarkoittaa ranskaksi liikaa, mutta silti St-Tropez on edelleen kaunis. Kauneimmillaan se on oikeastaan vastarannalta, St-Tropezin lahden toisesta pyhimyskaupungista, Sainte-Maximesta katsottuna. Tropezin punertavan keltaiset talot näyttävät houkuttelevilta pelkästään siksi, ettei ympäristöä ole pilattu liialla rakentamisella.

Koko St-Tropezin niemimaa on hämmästyttävän hyvin säilyttänyt alkuperäisen luonteensa. Siellä on edelleen viininviljelyä ja metsäistä vapaata luontoa.

Aallonmurtajan näköalapaikka. Vanha suojainen kalastajasatama on muuttunut huviveneiden valtakunnaksi, mutta lähikadut ovat edelleen asuttuja eivätkä putiikkien valtakuntaa. Aallonmurtajalta, Jean Reveille, näköala avautuu kaupunkiin, Maurien ja Esterelin vuoristoon, kirkkaalla säällä jopa Alpeille.

Kun rantatalot hehkuvat auringon valossa, Tropezin kauneutta ei voi kiistää. Sitä täydentävät tornit, jotka ovat peruja 1500-luvun puolustusmuureista. Kaupungin ympäri voi kävellä rantaa pitkin, mutta vaarana on jalkojen kastuminen.

Barokkikirkko. Barokkikirkko on rakennettu 1634. Sen puna-keltaisesta tornista on tullut koko kaupungin tunnus. Kellon ympärillä on taottu rautasuojus, joka on olennainen osa Provencen vanhaa kirkkoarkkitehtuuria. Kova pohjoistuuli voi puhaltaa avoimen mutta silti suojatun tornin läpi. Kirkossa on nimikkopyhimyksen Tropezin patsas. Yllättävää kyllä vielä 1980-luvulla julkaistuissa kuvateoksissa kirkon torni on ränsistynyt ja harmaanruskea.

Läänitysherrojen linna ja kaupunginportti. Kaupungintalon lähellä vasemmalla on Château Suffren, jonka ovat rakentaneet Tropezia isännöinneet läänitysherrat. Rue de la Ponche johtaa vanhalle kaupunginportille ja edelleen kalasatamana toimivaan pienempään satamaan.

Kappelista tuli taidemuseo. L'Annoniciaden kappeli on rakennettu 1500-luvun lopulla. Siitä tehtiin taidemuseo 1955. Arvostettu kokoelma esittelee impressionistien jälkeen taide-elämässä vaikuttaneiden ranskalaismestareiden töitä.

Taiteilijat ehtivät Tropeziin jo ennen elokuvaväkeä. Henri Matissekin "löysi" Tropezin jo 1905, mutta kaupungin nimikkotaiteilijana pidetään Paul Signacia (1863-1935). Hän asettui Tropeziin 1892. Esillä on myös Raoul Dufyn (1877-1953) ja Pierre Bonnardin töitä. Monissa maalauksissa aiheena ovat St-Tropezin näkymät.

Linnoitusmuseo. St-Tropezin lahtea valvova linnoitus lähikukkulalle on vuodelta 1589. Laivasto- ja merimuseona toimivasta linnoituksesta avautuvat komeat näkymät lahdelta ja Maurien vuoristoon. Museo esittelee myös liittoutuneiden maihinnousua elokuussa 1944.

Keskustori Place des Lices, luksusliikkeet ja ylihinnoittelu. Pienen matkan päässä rannasta sijaitseva Place des Lices on eräänlainen kaupungin keskustori tai olohuone

kuten tavataan sanoa. Aukiota reunustavat komeat plataanit, kahvilat ja ravintolat. Siellä pelataan myös petankkia. Maalaistori valtaa alueen tiistaisin ja lauantaisin.

Aukion yhdellä laidalla, rue Gambettan lähistöllä on luksusliikkeitä. Ne sopivat kaupunkien ja kylien "aitousmittariksi". Niiden ilmaantuminen merkitsee paikallisuuden murenemistä samalla kun kaikkeen ilmaantuu luksuksen hintalisä.

-Kuuluisat rannat kävelymatkan päässä.

St-Tropezin kuuluisista rannoista Välimeren kalakeiton nimeä kantava Bouillabaissen ranta sijaitsee päätien varressa ennen kaupunkia. Varsinaiset pitkät, suojaiset hiekkarannat ovat Pampelonnen lahden reunalla niemimaan toisella puolella.

Sinne voi kävellä kaupungista jatkamalla matkaa rantaa pitkin ohi hautausmaan chemin des Graniersia. Toinen vaihtoehto on oikaista suoraan niemimaan poikki. Jos lähtee kiertämään rantaa pitkin, Garniersin uimarannan jälkeen tullaan ensimmäiseen niemenkärkeen Point Rabiouhin.

Seuraava kärki on nimetty St-Tropezille, josta käännytään lännen suuntaan. Kohta tullaan Les Salinsin rannalle ja sitten on uuden kivikko-osuuden jälkeen edessä ensimmäinen varsinaisista maksullisista Pampelonnen rannoista. Se kantaa Tahitin nimeä. Aikaa menee kolmisen tuntia.

Nyt edessä on viisi kilometriä hiekkarantaa ja täällä sijaitsee myös Birgitte Bardon koti, La Madrague. Niemimaan seuraavan nokan, Cap Camaratin kohdalla sisämaassa on näköalapaikalla majakka. Rakennus nousee 130 metriin ja valo kantaa aina 60 kilometrin päähän.

Kävelyreitit kiertävät koko niemimaan, jonka alueella kasvaa edelleen korkkitammaa. Niemimaan keskellä on Ramatuellen vanha idyllinen pikkukaupunki keskellä viinipeltoja.

Calvaire ja Cap Negre. Jos jatkaa St-Tropezin niemimaan ohi rantatietä länteen, tullaan ensin Cavalairin pikkukaupunkiin, josta näkyy Cap Negren kaunis niemenkärki. Siellä on Ranskan entisen presidentin Nicolai Sarkozyn vaimon Carla Bruni Sarkozyn perheen kesäpalatsi.

Le Lavandou. Cap Negren jälkeen on Le Lavandou, jonka nimi viittaa alueen laventelipeltoihin. Ne kukkivat heinä-elokuussa. Seuraava niemimaa ennen Hyeresin aluetta on varsin poikkeuksellinen paikka, sillä sen rantojen ympäri ei ole autotietä eikä liioin kävelypolkuja.

Suuri alue on säilynyt varsin luonnonvaraisena, koska vanhat arvotilat kuuluvat varakkaille omistajille, joilla ei ole rahan tarvetta.

Fort de Bregancon. Niemimaan Hyeresin puoleisella laidalla on Fort de Bregancon, pieni saari, jonka kalliohuippu kohoaa 35 metrin korkeuteen meren pinnasta. Se on ikaikainen linnoituspaikka, joka on ollut presidentti Charles de Gaullen ajoista Ranskan presidentin virka-asunto.

Maan johtajat eivät ole paikassa välttämättä viihtyneet, mutta toukokuussa 2012 virkaan valittu Francois Hollande vietti siellä ensimmäisen kesälomansa.

- Port Grimaud aito väärennös

St-Tropezin lahden itäpuolen pohjukassa Grimaudin satama muistuttaa välimerellistä kalastajakylää. Se on aito väärennös, sillä talot on rakennettu -- hintaviksi -- loma-asunnoiksi. Kokonaisuus on arkkitehti Francois Sperryn käsialaa.

Talot ovat paitsi katujen myös seitsemän kilometriä pitkän kanavavarkon varsilla. Monilla on venipaikka aivan omalla laiturilla. Se on todellista luksusta, varsinkin kun autoilua vielä rajoiteaan.

Sperry hankki noin 30 hehtaaria soista joensuistoa St-Tropezin lahden pohjukasta 1960-luvun alussa. Arkkitehdit ovat olleet kauhuissaan uusvanhasta tyylistä. Kolme tuhatta pientä, erilaista taloa perinteisissä Välimeren alueen väreissä on menestystarina. Myös Port Grimaudista on tullut nähtävyyttä siinä kuin aidoista vanhoista kaupungeista eikä se miellytä kaikkia rauhaa hakeneita asukkaita.

Kaupungin vetoa lisää autottomuus, sillä kaikkialla muualla autoista on tullut kirosana. Ruuhkien lisäksi parkkipaikat ovat enemmän kuin ongelma, sillä katumaasturit ovat mammutteja keskiaikaisissa kaupungeissa, joissa katujen leveys on mitoitettu aaseille.

Sisämaassa viinipeltojen keskellä sijaitsee varsinainen Grimaudin vuoristokylä. Se on ollut samojen Grimaldien omaisuutta, jotka isännöivät edelleen Monacoa.

2 Kotoisa Sainte-Maxime

Sainte-Maxime sijaitsee vastapäätä St-Tropezia, mutta siinä missä Tropez houkuttelee tähdillä siinä Maxime kutsuu tavallisuudellaan. Se tuntuu hintatasossa. Sainte-Maximessa voi lomaila keskituloinenkin.

Kaupunkien viha-rakkaussuhteesta kertoo tropezelaisten arvio naapureistaan. Heistä Sainte-Maximen asukkaat ovat maailman onnellisimpia, koska voivat nähdä St-Tropezin joka hetki. Jos haluaa retkeillä Tropezin niemimaalla, Maxime on erinomainen tukikohta.

Munkkien puolustustorni ja kerrostalohirviö. Sainte-Maxime voisi olla suorastaan viehättävä pieni rantakaupunki, mutta sen ilmeen pilaa aivan Välimeren

niemennokkaan rakennettu ruma kerrostalo. Koska se sijaitsee kaupungin näkymiä itään hallitsevalla paikalla, talorumilus näkyy kaikkialle liian hyvin.

Pienen vanhan kaupungin kohdalla rannassa on Tour Carree des Dames. Sen ovat rakentaneet 1500-luvulla Cannesin edustalta tulleet Lerinsin saarten munkit. Nykyisin neliönmuotoisessa puolustustornissa on paikallismuseo. Kerrostalohirviö on vieressä.

Rantareitit vievät hiekkarannoille. Rantatie idän suuntaan tarjoaa helpon kävelyreitit vaikkapa Sardinauxin niemenkärkeen, josta avautuu maisemaa seuraavalle lahdelmalle. Rakentaminen ei ole ollut liiallista. Hiekkaranta houkuttelee uimaan, mutta varsinainen hiekkaranta-alue alkaa Sardinauxin niemenkärjen jälkeen.

Sainte-Maximen ja St-Tropezin välillä on laivayhteys huhtikuusta marraskuun alkuun.